

ПАМ'ЯТАЙМО МНУЛЕ —
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТІ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
— ВУДУМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07308
Телефони: (201) 424-0237
(201) 424-0807
з Нью-Йорку (212) 227-6126
УНІОСОЗ: (201) 424-2200
з Нью-Йорку (212) 227-6250
(212) 227-6251

РІК LXXXIII. Ч. 47. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 12-го БЕРЕЗНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, MARCH 12, 1976 No. 47. VOL. LXXXIII.

УКРАЇНЦІ І ІНШІ ЕТНІЧНІ ГРУПИ ВЗЯЛИ АКТИВНУ УЧАСТЬ У КОНФЕРЕНЦІІ У ВАШІНГТОНІ

КООРДИНАТОРОМ БУВ Д-Р МИРОН КУРОПАСЬ, СПЕЦІАЛЬНИЙ АСИСТЕНТ ПРЕЗИДЕНТА

Вашіngтон, Д. К. (З. С.). Розвиток, участь і роль етнічних груп в політичному, суспільному, економічному і культурному житті Америки, їхній вплив на формування напрямних внутрішньої і закордонної політики теперішнього уряду ЗСА та зростаючі можливості ширшої співдії у визначенні цих напрямних були темою щоденної конференції, що її влаштував тут у вівторок, 9-го березня, Вільям Дім для представників етнічних груп та етнічної преси. Організатором і координатором конференції був д-р Мирон Куропась, спеціальний асистент президента Джерарда Форда для етнічних справ, від Бюро Публічних Зв'язків, що його очолює Вільям Дж. Баруді, син імігрантів з Лівану. В рамках цієї першої з ряду запланованих подібних зустрічей, учасники, в числі коїх сотні чільних представників понад десяти різних етнічних груп і редакторів етнічної преси, мали нагоду стрінутися з президентом Фордом в Білому Домі та почути низку доповідей представників Уряду на актуальні теми внутрішньої і закордонної політики ЗСА.

Ціль конференції

З'ясовуючи ціль конференції під час відкриття ра-

Вільям Баруді

нішньої сесії, яку присвячено поодиноким аспектам

ЗУСТРІЧ У ВАШІНГТОНІ У ЧЕСТЬ Д-РА МИРОНА КУРОПАСЯ

Вашіngтон, Д. К. — Близько 200 осіб взяли участь в прийнятті в честь д-ра Мирона Куропася, що його влаштували спільно тут у вівторок, 9-го березня, Крайова Республіканська Організація Співдружних Груп і Українська Крайова Республіканська Федерація, з нагоди його найменування на пост спеціального асистента президента Форда для етнічних справ. Крім місцевих українців і учасників конференції, яка відбулася цього дня заходами д-ра Куропася в Білому Домі, в прийнятті взяли участь численні активісти Республіканської і Демократичної партій, співпрацівники і приятелі. На прийнятті рівнож прибула п-ні М. Люїс Сміт, голова Крайової Республіканської Комітету.

Короткі промови під час прийняття виголосили: полк. Джон Немчик, голова Співдружних Груп; проф. Тарас Шмагала, приятель д-ра Куропася і теперішній голова Української Крайової Республіканської Федерації, якої співосновником і першим головою був д-р М. Куропась; Вільям Баруді, голова Бюро Публічних зв'язків і особистий представник президента Форда; Степан Скубик, який представляє інж. Степана Куропася, батька почесного гостя.

внутрішньої політики, д-р М. Куропась підкреслює бажання теперішньої адміністрації зберегти тісний контакт з поодинокими етнічними групами Америки, познайомитися з їхніми проблемами і побажаннями до Уряду, відчувати, "чим вони дишуть" та включити їхній голос в цілісний процес формування напрямних політики. Це й було, до речі, рідкісним чинником у створенні вперше в історії ЗСА посту спеціального асистента Президента для етнічних справ, як це відмітив В. Баруді у своєму слові до учасників конференції, підкреслюючи, що в особі д-ра Куропася маємо динамічного, енергійного і висококваліфікованого керівника в Білому Домі. В дальшому, В. Баруді в подробиці пояснив завдання і спосіб праці Бюро Публічних Зв'язків, що його встановив президент Форд 18 місяців тому в цілях нав'язання ближчих зв'язків з усіма прошарками американського суспільства.

Наголос на етнічність під час конференції віддзеркалювався в підборі промовців: п'ять із десятих — це молоді люди з різних етнічних груп першого покоління, а один уродженець Естонії. Кожний з них з гордістю відмічував своє походження, підкреслюючи факт, що їхні покликання на державні пости президентом Фордом віддзеркалюють його особливу увагу до ролі етнічних груп і їхнього вкладу в розвиток цієї країни.

Д-р Майк Ф. Бальзано, син італійських поселенців і керівник агенції "Акція", в рамках якої був затручений д-р Куропась до часу його найменування на теперішній пост, доповідав про вже існуючі і заплановані програми, які дозволяють різним етнічним групам користатися з федеральних фондів у формі допомоги старшим віком громадянам культурно-освітнім організаціям, жіночим і молодечим групам. Він вказав рівнож на деякі труднощі, особливо на бюрократичні комплікації, які гальмують працю цієї відносно но-

Д-р Мирон Куропась

"Я гордий із свого сина як батько і як українець — сказав до слів зворушений інж. С. Куропась — і я певний, що він гідно репрезентуватиме українську та всі інші етнічні групи нашої країни".

В заключному слові, д-р Куропась, який прибув на прийняття із своєю дружиною Олександрою, подякував організаторам і гостям, заявляючи, що він старатиметься бути гідним цього високого і зобов'язуючого покликання. Він рівнож закликав до підтримки президента Форда в цьогорічних виборах, бо, як він має глибоке зрозуміння до наших спільних проблем і стремління.

Майкл Бальзано

вої федеральної агенції, хронічний брак фондів з уваги на кризу в економіці і відносно "низький рівень свідомості" серед етнічних груп, які можуть користатися, але не користаються з великого числа програм. Як і всі інші промовці, д-р Бальзано закликав учасників конференції обширно і постійно інформувати членів їхніх громад про програми допомоги на федеральному, стейтовому і міському рівнях.

По цій самій лінії і з таким же самим наголосом на широкі можливості користування федеральними фондами доповідав Мічелл Кобелінскі, син польських імігрантів, який минулого місяця був найменований на пост керівника Адміністрації Малих Підприємств, федеральної агенції, яка признає позитивним малим підприємством, щоб стимулювати економіку в загальному, зокрема в секторі дрібного підприємства. Ця агенція, яка затручує 4,200 працівників в цілій країні та має до розпорядження тисячі консультантів з академічного і бізнесового світу, дає позички на-

пересічну суму трьох більшіх доларів річно особам і групам, які проявляють ініціативу в заснуванні малих підприємств. М. Кобелінскі ствердив, що відносно мале число членів етнічних груп користаються з існуючих можливостей в рамках агенції одержати потрібний капітал для здвигнення малих підприємств, які становлять "96 відсотків цілого бізнесу нашої країни". Він підкреслює, що власне перші поселенці проявили "цей антерпренерський дух, який причинився до закріплення нашої економічної системи вільного підприємства", а дальший розвиток цієї системи зумовлений не ростом велетенських корпорацій, але малих під-

Мічелл Кобелінскі

приємств. Як і його попередники, М. Кобелінскі закликав учасників конференції донести до відома етнічних груп інформації про існуючі можливості їхнього економічного росту в співдії з федеральним урядом.

Зустріч з Президентом

В перерві поміж ранішньою і пополудневою сесією (Закінчення на стор. 3-й)

Москва не вдоволена, що Форд вирікся слова "детант"

Москва. — Бритійська агенція Ройтера інформувала, що совєтська пресова агенція ТАСС розіслала в середу, 10-го березня, в. д. до пресо-вих органів СССР коментар, в якому, між іншим, займає становище до заяви президента ЗСА Джерарда Форда під час передвиборчої кампанії на Флориді, що уряд не живитиме більше назви "детант", яким досі зловживали і яке несовісно кореспонденти реси коментували на всі лади, припи-

суючи, що, мовляв, "не тріба драматизувати слів президента Форда, сказаних у передвиборчій гарячці". На думку ТАСС-а резигнація зі слова "детант" не є резигнацією з політики детанту, яка, як каже ТАСС, буде продовжуватися. "З цієї неможливо викидати слів, — говорять в коментарі, — і слово "детант" не можна вже сьогодні викинути з політичного словника. Не може подонденти реси коментувати на всі лади, припи-

Українська "сімка" на телевізії у Чикаго

Чикаго (Ілліноїс) — Ми не маємо постійної візії програми. Спонтанно вів Маринovich із Вашингтону, головою Різдяну, булово активніст студенти (пластунка Гікава) порушувала українську проблематику декілька разів юний хор "Верховина" мав свою частину в литовській програмі, а це в березні ц.р. (ніччю 718, з неділі і на понеділок — 1:30 год. після півночі) глядачі каналу ч. 2 побачили "Сімку" поважних українців з Чикаго. Програму амліо і снім-патично вів Варнер Саяндер у частині "Сімке підложжя". Наша "Сімка" виступала в двох групах, які складалася з ретників громадського, церковного і наукового життя. Один з представників був у першій і другій групі.

І так: адв. Куляс Юліан УКАА, о. канц. Вільніський Василь — католик, церква св. Миколая, дир. Гарасимів Роксолія — Федеральний кред. "Самопоміч", д-р Маркус Василь — проф. університету Лайола.

Друга група: проф. Рубчак Богдан — унів. Ілліноїс, Даченко — вчт. українознавства св. Володимира, Форович Марта — представник жіноцтва і д-р Маркус (вдруге).

Питання можна звести до відомостей про Україну й імміграцію, поселення, життя і розріст та організацію. З'ясовували те, кожен із свого зацікавлення. Найдовше зупинилися на церковному питанні, бо спікер бажав знати різницю поміж католицьким і православним віровизнаннями.

Українців з 50 мільйонів, в ЗСА — 1 міль. 200 тисяч, в Чикаго 50-60 тисяч — інформував проф. Маркус. На карті, яку показав спікер було на ній нанесене залюднення україн. 1933) вказав на переселення заселення на захід.

Маркус згадав скульптора Архипенка (павільйон) і о. Івана Волянського, як тих, що внесли початковий вклад у організоване життя Друга група насвітлює сучасний стан.

Ернст Неізвсений — мистець- дисидент покинув СССР

Москва. — В середу, 10-го березня ц.р. група приятелів вітала у Відні відомого у Совєтському Союзі і за кордоном скульптора Ернста Неізвсеного, який, перемігши совєтські еміграційні перешкоди, виїхав остаточно на Захід, вивізнивши із собою декілька своїх скульптур, за які він мусів заплатити 10 тис. рублів (13.200 доларів) мита. Залишені скульптури мистець, який був відомий в СССР з організування заборонених мистецьких виставок неформістичного мистецтва, примістив у літній резиденції Ніни Хрущової з надією, що йому колись вдасться вивезти їх на Захід. 50-річний мистець був також відомий в СССР із своїх виступів проти колективного диктатора Нікити Хрущова, який називав абстрактне мистецтво "сміттям", як та-

кож із його недавніх виступів проти теперішніх мистецьких виставок мистецькі виставки, розганяючи мистецькі припомочи води і бульдозерів, а виставлені праці ломили сокирами і залізними ломами. Неізвсений, на бажання дружини Хрущової Ніни і сина Сергєя, був автором і виконавцем пам'ятника на могилі Н. Хрущова.

На летовиці у Відні Е. Неізвсений заявив, що совєтські чиновники намовляли його залишитися в Совєтському Союзі, обіцяючи, що якщо він це зробить, то вони забудуть усі його попередні провини, "замкнуть його справу". Але я заявив їм, що це не є персональна справа, бо люди с і відходять, а система залишається", — сказав найновіший емігрант з СССР.

За заявою Ніксона — Кіссінджер відповідальний за підслухування осіб

Вашіngтон. — Кол. президент Річард Ніксон склав записане зізнання, в якому, між іншим, ствердив, що він дав у 1969 р. розпорядження Генрі Кіссінджеру дослідити, хто з осіб, які мають доступ до строго засекречених державних тайн, зраджує їх пресі й іншим засобом комунікації. На цій підставі заведено підслуховні апарати в приватних помешканнях 17 осіб, між ними Мортон Гальперін, який, дізнавшись, що його телефон включено у підслуховний апарат, вніс недавно скаргу проти Ніксона за порушення його, конституційно гарантованих, громадянських прав. Ніксон стверджує, що він доручив Кіссінджеру, тодішньому голові Державної Ради безпеки, подати тодішньому директору Еф-Би-Ай Едгарові Гуверові прізвища запідозрених осіб, бо він сам, Ніксон, тих прізвищ не знав. Зокрема, заявив Ніксон у своєму

зізнанні, що охоплює 169 машинописних сторінок, не пригадає собі взагалі прізвища Річарда Ніксона, що його він склав у січні ц.р. і тепер його цілістю оприлюднено, не зовсім покривається з твердженням Генрі Кіссінджера, тепер державного секретаря. Кіссінджер стверджує, що він був прив'язаний при розмові Ніксона з Гувером, як Гувер називав чотирьох прізвищ, між ними Гальперін, як найбільш підозрілих осіб, що могли вносити з Білого Дому й Державного департаменту державні тайни. Ніксон все ж і тепер боронить принцип, що державні чинники мають право переривати підслух в осіб, які — в очак Еф-Би-Ай можуть бути загрозливими для безпеки країни. Кіссінджер зізнає, що він у принципі проти стосування супроти будького підслуховних апаратів і всю вину склав на Едгара Гувера, який — не живе.

Філія УКУ в Чикаго переводить дальші публічні виклади

Чикаго. — Розпочата серія викладів "Америка в житті української спільноти", що її влаштує чикагська Філія Українського Католицького Університету, проходить надзвичайно вдало. В перших трьох викладах проф. Яроула, Євген Пізюр, та проф. політичних наук з Університету Лойоли в Чикаго, Річард Гардінган. Обидві доповіді відбулися в аудиторії собору св. Володимира й Ольги, 739 Норт Оуклей. Початок о год. 7-й вечора.

Найближчі виклади відбуються в п'ятницю 12 березня на тему: Американські свободи і їх вплив на українську етнічну групу. Доповідатимуть проф. славістики Тома Берд з Квінс Коледжу міського ньюйоркського університету.

В наступну п'ятницю 19

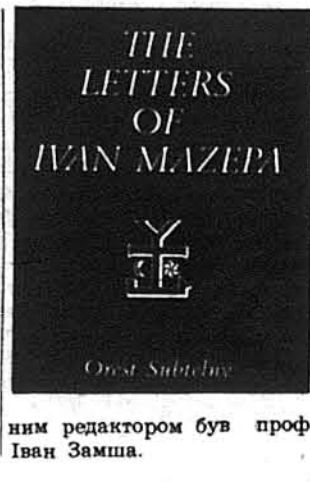
березня темою викладів і дискусії буде: "Американська демократія в дії, що ми навчилися від неї і що внесли до її діяння". Доповідатимуть проф. політичних наук з Університету Сент-Луїса, Євген Пізюр, та проф. політичних наук з Університету Лойоли в Чикаго, Річард Гардінган. Обидві доповіді відбулися в аудиторії собору св. Володимира й Ольги, 739 Норт Оуклей. Початок о год. 7-й вечора.

АВТОР СТАТТІ "ПРО ВЕЛИКОГО ОПТИМІСТА"

У вчарашньому числі "Свободи" помилково пропущено прізвище автора статті "На згадку про великого оптиміста": є ним п. Євген Котик.

Появилася книжка "Листи Івана Мазепи" англійською мовою, авторства Ореста Субтельного

Нью Йорк. — У В-ві Української Вільної Академії Наук появилася чепурно видана 159-сторінкова книжка "Листи Івана Мазепи" до польського коронного гетьмана Адама Сенявського, зібрана й зредгована д-ром Орестом Субтельним. Вступ написав проф. Олександр Оглоблин, мистецьку обкладинку зладив Петро Холодний. У тому числовому й вартісному творі пишуться портрети Івана Мазепи й Адама Сенявського, додано теж деякі чотири факсимілі польською мовою, як теж показник прізвищ. Техніч-

ним редактором був проф. Іван Замша.

Сьогоднішній Львів очима польського туриста

Польська газета "Дзисник Польскі", яка виходить в Джерзі Сіті, Н.Дж., помістила у числі з 6-7-го березня обширний репортаж Маріяна Черенського, (до речі колишнього мешканця Львова), з його недавньої поїздки до УССР і зокрема міста Львова, що його він, як сам каже, покинув 35 років тому, тобто в часі першої окупації Західної України більшовицькими військами. Треба так на початку відмітити, що спостереження п. Черенського наскрізь об'єктивні, головне по відношенню до України і українського населення і тому варто, щоб з ними познайомилися ширші кола українського громадянства. Репортаж Маріяна Черенського передруковуємо з незначними скороченнями. Автор, між іншим, пише: "Не знаю, з чого маю почати мій репортаж, бо в голові круляють десятки, а то й сотні переживань, спостережень, яких однак не можна буде висловити в одному тільки репортажі. Можливо, що це тому, що сьогоднішній Львів, якщо дивитися на його вулиці, забудовування, парки, пам'ятники, є власністю той самий, а в кожному разі дуже подібний до того давнього, що ми його пам'ятаємо, але одночасно Львів інший і так радикально змінений, що можна би сумніватися чи це те саме місто з-перед 36-х років. Передовсім українська мова є там панівною мовою; польської натомість не чути, хоч можна нею порозумітися майже всюди. Але вже не всі зустрічі особи розуміють по-польськи, головне молоді. Немає ніде жадних польських написів, навіть на залишених пам'ятниках Адама Міцкевича, Гловацького і Кілінського. Немає також, крім російськомовної, ніякої іншої інформації, хоча б для туристів, писаної іншою мо-

вою. Все по-українськи. Господарі міста напевно вважають, що ми повинні знати українську мову. Можливо, що це доказ мегаломанії, а вже напевно націоналізму, дуже тут зрештою поширеного з відомою нам антипольською і антиросійською інтонацією. У Львові, пише далі автор репортажу, — живе понад 600.000 мешканців, 80 відсотків яких становлять українці, а може дещо менше, що властиво не має ніякого значення, бо вони й так творять тут велику більшість людності міста. Не є правдою, що Львів ніби то мав би бути окупований чужим елементом, а зокрема каліками і косокими азіатами. Я їх цілком не бачу. Зате кидаються в очі люди у військових одностроях, пристійні сини Грузії і Вірменії. Поліція, як подас офіційна статистика, мало б бути у Львові коло 20.000 душ, дехто говорить про 30.000. Однак це також немає жадного значення, бо творять вони задеже 5 відсотків всього населення міста".

Дальше Маріян Черенський досить докладно описує про залишені в місті польські катедри і церкви та релігійне життя польської меншости у Львові. При цьому він згадує, що зустрічав у костелі жінок, які христілись триразово, що вказувало на греко-католицьку віру людей, які з різних причин оминували православні церкви. Відвідуючи собор св. Юра на Свято-Юрській Горі, автор згадав таблицю з латинським, яка інформувала, що в колишній садибі Митрополита Шептицького резавує тепер архієпископ Тернопільсько-Львівської дієцезії. Відвідуючи Личаківський цвинтар, автор жалустся, що не знайшов могил своїх батьків, хоч вони були "старанно (Закінчення на стор. 3-й)

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР В УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТИТУТІ АМЕРИКИ

Нью Йорк. — Заходами Товариства Українських Інженерів Америки — Метрополітального Відділу, тут у суботу, 13-го березня ц.р. о год. 7-й вечора в Українському Інституті Америки, 2 Схід 79 вулиця, відбудеться Літературний Вечір в якому візьмуть участь: письменники Іван Керницький, співаки Христя Карпенчик і Ія Мациук-Грицай, Тарас М. Грицай; при фортеп'яні маестро Лев Стругацький. Частина програми буде присвячена св.п. письменникові Миколі Понеділкові.

ВЕЧІР В ПОШАНУ Т. ШЕВЧЕНКА

Пассейк, Н.Дж. — Вечір в пошану Тараса Шевченка відбудеться тут в неділю, 14 березня ц.р. о год. 8-й вечора в приміщенні Української Центральної, 240 Говп евеню, заходами Українського Конгресового Комітету Америки — Відділу Пассейк-Берген. Участь в програмі беруть: члени молодіжних організацій Пласту і СУМА, православні церкв св. Покрови і ансамбль Школи Кобзарського мистецтва ім. К. Місевича з участю співака-соліста Лева Рейнарівича.

ПІВРІЧНИЙ ВИСТУП УЧНІВ УМІ

Ньюарк, Н.Дж. — Український Музичний Інститут Америки — Відділ в Ньюарку влаштує тут в п'ятницю, 12-го березня ц.р. о год. 7-й вечора в залі Українського Народного Дому, 140 Проспект евеню в Ірвінгтоні, піврічний виступ учнів клас

фортеп'яну Д. Каранович, Т. Богданської, М. Маджевич і класа скрипки — Р. Венке.

СВЯТО В ПОШАНУ Т. ШЕВЧЕНКА У ФІЛАДЕЛЬФІЇ

Філадельфія, Па. — Свято в пошану Тараса Шевченка відбудеться тут заходами Відділу Українського Конгресового Комітету Америки в суботу 13-го березня ц.р. о год. 6-й вечора в приміщенні Гіртле Гайскул при Брод і Олмей вулицях з багаторою мистецькою програмою. Управу Відділу при тому інформув, що згідно з домовленістю телевізійна станція, русло ч. 10, фільмуватиме виступи молоді і поодинокі точки програми, щоб опісля включити їх до фільму про культурний вклад українців в загальну культуру ЗСА, який повстане з нагоди 200-річчя Американської Незалежності і 100-річчя українського поселення. Управа Відділу УККА надіється, що українська спільнота, з огляду на важливість імпрези, візьме в ній численну участь.

БАЖАЮ СПРОСТУВАТИ

В "Свободі" з 5-го березня ц.р. невідписаний критик пише про "Виставку п'ятих молодих мистців в ОМУА". Там він, між іншими, вичисляє мої твори і подас свою критику моїх "акварел", "олій" та "офортів" (тобто гравюр). Я дуже адекватно на критику завваги, але я хотіла б зазначити, що на тій виставці я ніяких акварел, олій, і офортів не виставляла. Тому писання, що я "краще володію офортом і акварелю ніж олією" викликає здивування.

Софія Лада
Філадельфія, 5 березня 1976

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for by
Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСорозу 65 ¢ міс. За кожен зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мають відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні випадки і скорочувати надіслані матеріали, незалежні матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заздалегідь коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

На Сході без змін

У п'ятницю, 5-го березня ц.р. у московському Палаці З'їздів, закінчився з великими і гучними парадами XXV з'їзд Комуністичної партії Советського Союзу, який проле не висі основних змін в керівництві Компартією, ані в 27-особовому складі всезагального Політбюро, яке, як відомо, знову очолює генеральний секретар ЦК КПСС Леонід Іліч Брежнєв із своїми давнішими соратниками з попередньої каденції. Утратив ласку кремлівського вожака тільки міністер сільського господарства Дмитрій С. Полянський і цього, зрештою треба було очікувати, бож хтось мусів „заплатити головою” за катастрофальні жнива в 1975 р. і цілковитий крах дев'ятої п'ятирічки, яка малою не поставила „країну рад” на коліна перед Заходом, який вже неоднократно своїми грішми, щиппенням і всякою іншою матеріальною і моральною допомогою рятнував щодикунку імперію перед цілковитою катастрофою і пімстою від повелюваних нею народів.

Спекуляція західних аналітиків, що у зв'язку із станом здоров'я Леонід Брежнєв зрештучує із свого становища не виправдалась, як також не виправдалась надія на відмо- лодження Політбюро, серед членів якого, мабуть, немає жодної людини нижче 60-го року життя, не кажучи про відсутність у ньому жінок, зустріч частим запевнюваннями і пропагандивним кличем про рівність жінок з чоловіками в Совєтському Союзі. До Політбюро були включені нові чотири члени, а саме Григорій Романов, який очолює Ленінградський обласний комітет КПРС, Дмитрій Устінов, керуючий справами озброєння, Константин Черненко і Мі- хайл Зім'янин, які досі виконували підрадянські функції в ЦК Компартії.

І тому цілком слушно західні кореспонденти, зокрема кореспонденти американських газет, відмічують, що останні дні XXV З'їзду був судильною пародією, в часі якої одинокі Політбюро знало, до чого змагає і що бажає osiągnuti. Всі решта учасників З'їзду мовчки, мов на знак магнічної палочки, підносили руки і „схвалювали" те, що вже давно було схвалене. Для ефективного керівництва імперією побільшено також Центральний Комітет Компартії з 241 до 287 членів, але натомість зменшено кандидатів в ЦК з 155 до 139.

Найбільшою невдачею XXV з'їзду КПРС треба вважати факт, що на ньому Москва фактично перестала бути центром і керівником міжнародного комуністичного руху в світі і мусула, проти власної волі, погодитись на так звану концепцію «історичного компромісу», що її почали вводити в життя західні комуністичні партії, зокрема комуністи Італії, Франції і Великобританії, яких піддержувала сателіта Румунія. Тим самим Ідеологія і програма комуністичного, «Третього Руху» провалилися, мабуть, назавжди.

Що сталося з таємними документами?

Центральна Розвідка Агенція (СІ-Ай-Ей) минулого тижня заявила велике стурбування, що Комісія Палати Репрезентантів для справ розвідки не віддала СІ-Ай-Ей 232 документи, які одержала кілька місяців тому, але не знає, де ті документи поділяся. Речники СІ-Ай-Ей заявили, що між ними матеріалами були деякі дуже таємні документи, наприклад, 13, які стосуються переговорів із Советським Союзом щодо обмеження стратегічної атомової зброї, та інші, які затрутують теперішню ситуацію в Португалії.

Конгресмен Олтіс Пайк, голова згаданої Комісії Палати Репрезентантів, протягом кількох днів не дуже журився, що ці документи могли потрапити в руки ворожих Америкі агентів, а тільки заявив, що його Комісія включиться в старання відшукати ці документи. Він тоді досить легко вважав заявив, що персонал його Комісії міг помилково вислати ці документи до Державного Архіву, а також сказав, що може бути, що Центральна Розвідка Агенція помиляється щодо кількості пропавших документів. Щойно у вівторок, 9-го березня, конгресмен Пайк повідомив, що прийшов до переконання, що Сі-Ай-Ей ніколи не передав його Комісії деяких документів, та заявив, що інші документи знайдено в приміщеннях Комісії та у вашінгтонському бюро Сі-Ай-Ей. Однак, конгресмен Пайк охопив тільки 200 документів, але не виявив, що сталося з іншими 32 документами, бо, як вже згадано, Сі-Ай-Ей твердило, що передало Комісії 232 документи.

Треба сподіватися, що ціла Палата Репрезентантів по ставиться поважніше до справи пропалих залучених до- кументів. В останніх часах американські законодавці ви- явили легковажний підхід до державних таємниць. На- приклад, минулого місяця з тієї самої Комісії Палати Ре- презентантів для справ розвідки продістався назовні один- звіт, хоча ціла Палата проголосувала задержати його в таємниці. Звіт попав в руки телевізійного кореспондента Денісла Шорра, який передав його одному ньюйоркському- тяжниєжкові.

Боротьба за компетенції між Вільям Домом і Капітолом велася в Америці віддавна. Вона затримувала різні ділянки державного й суспільного життя, між ними й Конституцію, що застереженої свободи друкованого слова. Але в такіх справах, як засекречення важливих для безпеки країни тай, не повинно бути розбіжностей думок, як теж не повинно бути розбіжностей думок у справі такої самодисципліни преси, щоб вона не друкувала речей, що їх може використати ворог країни. Тепер ідеться про „загин” важливих документів. Коли Конгрес слушно закидав Урядові різні провини, то й поведіння Конгресу не є в усіх справах бездоганне.

РЕЛІГІЯ І НАРІД

Кожен нарід надає всякій, навіть найбільше універсальній релігії, свій національний характер, насичує своїм духовним змістом та вкладає в свої форми, традиції, звичаї й обряди. Таким чином релігія стає невідірваною власністю, частиною його самого. В цьому поєднанні, а навіть перетопленні й злитті універсального й національного та народного, вічного і щоденного в однаковій мірі бере участь національний колектив, як і одиниця. Майже досконалим зрізцем такого поєднання й перетоплення є жидівський нарід. В цілому світі й на протязі цілої історії жиди, як нарід, творили нерозривне ціле з юдаїзмом, релігією, створеною їхніми предками. Навіть там, де під тиском, або з інших причин пригасла привязаність жидів до релігії, коли приходить до відродженої маніфестації привабливості до ізраїльського народу, стається це теж і в релігійному відношенні. „В часі останньої візита до Москви, рабин Річард Г. Гірш зустрів людину, яка носила ярмуку й бороду у ортодоксальний жидівський лад. Цей сказав рабинowi Гіршові, що він аттеіст, але носить бороду і ярмуку, бо це символи жидівства і він хоче ці символи демонструвати зовнішньому світові!\" (ст. 231). „Через дивну іронічну пряму історію ослаблених і здекаткованих жидівський релігійний естаблішмент, два чи три тузіни синагог в європейській частині СС-РР і жменька існуючих рабинів дістає підтримку від нерелігійної, часто аттеїстичної частини жидівського населення... В Москві, Ленінграді, Києві, Одесі і других містах, де відкриті синагоги, синагоги є єдиними \"жидівськими адресами\" для советських жидів і для заграничних жидівських відвідувачів\" (ст. 232).

Поверховність і псевдонауковість та відсталість марксистської доктрини наглядна в багатьох відношеннях, а на відміну релігійного життя особливо. Марксизм не всіяв гігантів в глибини людської душі, пояснив закритий для ока, міри і ваги матерії, величчя людських згуртувань, а особливо таких як нація, він пробує давати собі раду відкиненням і запереченням цього всього. Хоч кожен бачить, що це є, хоч кожен відчуває наслідки існування й дії цього, для марксизму це все не існує. Вироста на цьому ґрунті більшовницька політика після довгих десятиліть зайшла в сліпу вулицю, з якої є тільки один вихід — поворот назад. А на це не дозволяє „науковість\" і „об'єктивна правдивість\" основних положень марксизму. Не можуть допомогти різновиди, не раз дуже рафіновані й дбайливі заходи Москви. У великому й в малому постають непроходими суперечності й безвихідні ситуації, в яких залишається тільки одна можливість ламати фізичною силою те, що не

фізичною силою. Ще більш ускладнює й так докраю скомпліковану ситуацію внутрішня заборіваність комунізму. Ось, напри., в усіх основоположних творах марксизму - лєнінізму, в підручниках для старих і малих, в конституції, встановлено принцип відділення церкви від держави, а на ділі, відділена держава від Церкви" пробує взяти Церкву під свою абсолютну контроль. Може це, „перевчитися" одне покоління, два, але врешті - решт кожна кожен побачить це і скорше чи пізніше пороблять з цього відповідні висновки. На перший погляд може виглядати незвичайно спритним з одного боку заперечувати релігію й усіма силами насаджувати атеїзм, та з другого - намагатися використати релігійні організації для своєї політики, особливо для диверсії й пенетрації в світлі. Але користі з цього короткотривалі, тимчасові. Бо ж неминуче прийде загальне прозріння, а тоді „спритний" режим виходить в очак кожного тм, чим він в дідвості є, тобто обманцем на велику скалю.

Коли ж дійде до цього моменту, а воно в СССР вже доходить, тоді вже ніщо не допомагає. Внутрішні суперечності большевизмської політики, вирослі власне з цього „сприту" навіть у дуже простих і практичних справах доводять до нерозв'язаних ситуацій. Ось, наприклад, питання еміграції жидів з СССР: випускати їх, чи ні? Сьогодні асе, що одне зле, а друге ще гірше. Одно несе небезпеку для режиму, а друге ще більшу. Випускати жидів у світ — це живими свідками поширювати в цілому світі правду про большевизм, російський імперіалізм, про їхні недоліки й злочини й таким чином вивворювати в світі поставу проти них. Не випускати й тримати внутрі СССР три мільйони пробужденого народу, інтелегентного, війнятково працюютого, народу, який показав на практиці тисячоріч своєї історії що вміє перетривати досляно кожне лихо, чи це не залишати внутрі силу, яка буде, бо мусить боротися з існуючим ладом? А коли завжати силу і пов'язаність жидівства в світлі, тоді чойно можна побачити небезпеку від тих трьох мільйонів людей, без огляду на те, чи вони внутрі, чи їх великою масою випустити.

Все це посилює, головню на партійних і державних верхах, завжди живучий на терені колись Росії, а тепер СССР антисемітизм. Антисемітизм часом був там „квітучий", а часом сховався під поверхню життя. Але він завжди тривав. Корінь його різні джерела, а найбільше родючим ґрунтом для нього був російський імперіалізм і шовінізм, месіанізм з одного боку, з другого — повне непорозуміння навіть свідлими умами Росії підстав і життєвої колючості універсального націоналізму, тобто ван

КОРИСНА ПУБЛІКАЦІЯ

Під кінець 1975 року вийшов з друку Біографічний Довідник „Ukrainians in North America: A Biographical Dictionary of Noteworthy Men and Women of Ukrainian Origin in the United States and Canada”.

В українських щоденниках („Свобода”, 20-го січня, ч. 12, „Америка” 9-го січня, ч. 5) були надруковані огляди на цей довідник, до яких, здавалось б, не можна багато додати, коли йдеться про його зміст і оформлення, але про його вартість для української спільноти можна і треба написати більше чого би то му, щоб про цю появу цієї важливої для нас публікації довідалося якнайшвидше кожному українцю не тільки у вільному світі, але також щоб довідалося про неї в Україні, де окупант систематично збивав в голови наших кровних братів фальшиве поняття про українську політичну еміграцію у вільному світі, головно про українців на північно-американському континенті.

Тим часом названий довідник доказує фактами, що маємо діло з елітою, без якої не може обійтися ні один наріччя спільноти. За притчею із св. Письма — це сіль землі, або світло, якого не треба ставити під стіл, а

на столі, щоб воно сповняло свою природну функцію.

Ми певні того, що кожен читач не-українець, якому дістанеться до рук ця естетично видана книга, тільки переглянувши її з пошаною в думці до американських і канадських українців замикатиме цю книгу. Це ж бо справжній „метрику українства”, як свого часу висловився про потребу цього довідника проф. Степан Горак, яка найбільш наявно показує те, що маємо такий чим пишатися. За це виразно промовляє близько двох тисяч відповідно сформульованих життєписів американських і канадських українців, що займають помітні місця в преріжних ділянках найбільш розвинених країн у цілому світі і в цей же час духовно пов’язані з життям української спільноти.

Ця книга доводить, що українці на цьому північно-американському континенті, де вже не сама робітничая маса, як то не раз доводилось чути про нас. Колись, на рідних землях наші „добри” сусіди полями згірляли висловлювалися про українців фразою, що українці — це тільки „хлоп і пов”.

Був час, що так воно було. Тепер наша еміграція довела, що, маючи свободу, український наріччя може стати рівним серед рівних під кожним аспектом, а названий довідник є найкращим доказом цього. В ньому бачимо імпозантні життєписи українців у галузях духовно-культурного, економічного і найбільш модерного технічного життя, до далеко-простірних полетів включно.

В ньому бачимо життєписи: наших релігійних ієрархів і духовенства, діячів культури — науки, письменства і мистецтва, лікарів та інженерів різних ділянок, серед яких є імена з опатентованими винаходами та заавансованими дослідженнями. Серед них, що займають політичні пости в державній адміністрації, уряді, війську, шпільєнцтві та в різних ділянках науки.

Справа видання Біографічного Довідника спочивала на Редакційній Колегії, що мала підтримку Американської Асоціації Професорів і Товариства Українських Бібліотекарів. Іншими словами, за видання цього першого на ширшу скалу Українського Біографічного Довідника взялись найбільш компетентні в цьому ділі люди, і тому маємо Біографічний Довідник, зворований на найбільш авторитетних цього роду американських і канадських публікаціях „Гу іс Гу in Америка” і „Гу іс Гу in Канада” та інших передових довідників.

Зовнішній вигляд книжки — довідника естетичний: оправлена в синьому полотні з витисненим золотого кольору написом. Вступіє слово головного редактора проф. д-ра Дмитра

(Закінчення на стор. 3-й)

ПРО ФУТВОЛ І ДЕЩО ІНШЕ..

О. Гайський

ЯК У МОСКВІ „ЛЮБЛЯТЬ” УКРАЇНЦІВ

Футболісти київського Динамо — ... кулаки

Як відсоток від такого капіталу, журнал „France Football“ обрав головного стрільця киян — Олега Блохина на найкращого футболіста Європи 1975, поруч таких попередників, як Вест — Англія (за рік 1968), Рівера — Італія (1969), Герд — Німеччина (1970), Йоганн Круїф — Голландія (1971 — 1973 — 1974) і Франц Бекенбавер (1972). Як видний знав невидної ласки, переможець такого конкурсу одержує на власність золотий м'яч.

Програли киянами змагання в Москві, що їх описав Люграс, москвичам не допомогли, а киянам не пошкодили. Кияни, перетомлені болем за Європейську Чашу й Супер — Чашу ставали до цих змагань вже як утверджені чемпіон СРСР сезону 1975 і в останньому розрахунку обгрунтували своє знання відношенням пунктів 43:17 та воріт 53:30.

А москвовські („славець“) Динамо, з пунктами 38:22 і ворітами 39:23, мусіло здати друге місце іншим дружині з України — „Шахтареві“, який, пунктами нарівні з москвичами, виявив краще відношення воріт 45:23.

Серце львів'ян у вільному світі заступає швидше й дужче на вістку, що „Карпати“ — Львів, з пунктами 32:28 і ворітами 36:28, обсадили шосту на всіх 16 локату в найвищій (Всесоюзній) класі СРСР. Коротко й ясно: гегемонія українців у вершинному підсоветському футболі сягає не тільки агору, але теж ушпир і агліб.

У зв'язку з тількищо згаданою заміною місць між „Шахтарем“ і Динамо Москва у підсоветській українській пресі прорвався вигук якогось (хіба неукраїнського) глядача: „Шахтєр, даймо серебро* — „Шахтарю“, віддай друге місце!“...

В нормальних умовах буття такі вигукі глядача можна киявувати тільки добродушною усмішкою: він залпавив своїх „руб-десяти“ (карбованець і 10 копійок — один долар і 31 центів) за квиток вступу, хоче бачити своє московське Динамо, а не „Шахтаря“ з України, на другому місці — і хай собі вигукє свої „по-божні бажання“...

Але цей самий невинний вигук набирав зовсім іншої ваги, кольору й тону на тлі зовсім нежартатливого висноження московських інформаторів про причину неласки росіян супроти „кулак-ів з України“. Тоді слова: „даймо“ і „кулак“ — магічно збігаються разом. І відтворюють цілу історичну панораму борні московських грабників з українськими господарями своєї, молоком і медом, текучої землі.

Слово „кулак“ — москвичі перекладали американському звітодавцеві як „селянин“, в оригіналі: „пезент“. Але ж то явне шахрайство! Англіському газетові „ревант“ — відповідають такі слова: „крест'янин“, „поселення“, чи (відповідно українського „хлібороб“), „земледелец“, „хлібопашець“, у російській мові.

Слово: „кулак“ — штучно створене московськими загарбниками на окресленні (здебільша) українського Антея, сичаха-селянина, який у час проклятої москвовської — большевської колективізації 1932-1933-их років воли гинути від штучного голоду, ніж дати себе відірвати від рідної землі, а її відірвати від нього... Що інформатори американського кореспондента захопили від нього, то сказати, що для них „кулак“ — передовий оборонець ідентичності українського народу та його права бути господарем на своїй традиційній землі... Забули сказати, що на початку 30-их років червона Москва штучним голодом виморщала шість мільйонів цих „куркулів“, які хлібороби України на вимогу загарбників: „Даймо землю, даймо зерно, скот і реманент, кулак!“ — відрубали категорично: „Ні!“...

Але, навіть, якщо перекладати слово „кулак“ словом „пезент“ (селянин), одне міг американець спитати своїх московських інформаторів: яким чином вони звуть „пезентами“ чемпіонських футболістів майже двомільйонного міста Києва?.. Адже, землі в них нема, ніхто з них не сіє, не оре...

І тут швидко із мішка вилязти справжнє розуміння слова „кулак“ у цих інформаторів... То правда, що землі в цих українців нема, але зате є інші справи, які Москві треба „викачати“ з них, так, як у традиції росіян „викачували“ зерно, скот і реманент. Наприклад: першунські і столічні амбіції... Москва втовмачує їм і всім народам свої імперії — тюрмі, мовляв, вона — всім столиця, — а тут Київ влаштовується як монополіяна столиця СРСР, ще й тілої Європи!.. Чи це не контрреволюція?!

Та на спорі справа не зупинилася. Це тільки один із багатьох впливів живучості затопленої української нації, які в різних, видах виривають на поверхню життя — як вимоги 50-мільйонного народу мати місце на малій світу та жити...

* У прийнятих спортивних нагородах золото означає перше місце, срібло — друге, а бронза — третє.

*Гляди книжку W. Chamberlin: Ukraine — A Submerged Nation.

(Закінчення на стор. 344)

Євгенія Чайка

ЛИЦАР НА БІЛОМУ КОНІ

Лицар, чи на вороному, чи на білому коні, але лицар, у всій своїй духовій красі, буде нашою темою.

Недавно, зовсім випадково, довелося почути розмову двох приятельок, які милувалися шойно придбаною статуєю — буйгородній кіня, а на ньому красеня-козак! Із захопленням вихопилася, у однієї із дівчат, оцінка-порівняння: „Лицар на білому коні! — от, якби зустріти такого!”

— Не зустрінеш і не мрій, бо лицарів тепер на світі немає, — проговорила друга, і немов холодною водою зміла мрійливу усмішку із личка подружки.

— Чому така безнадійність? — а може ми й зустрінемо своїх лицарів-принців?

— Якраз! Ти подивись уважно на теперішніх хлопців, ні сісти, ні встати, ні слова сказати! — вигукнула дівчина, з досадою відсуючи від себе статуютку.

Почувши таку розмову, по моєму серці холодною змійкою полпоз смутку, залишаючи біль і настирливе питання: „Чому власне тепер серед молоді так мало лицарів, отих чарівників, про яких споконвіку мріють дівчата всього світу?”. Мріють і нині, не дивлячись на наш вік — вік техніки, матеріалізму і насильства. Мріятимуть завжди, бо так уже жінку створено. І так хочеться, щоб їх було багато!

Звичайно, ми маємо на увазі не тих казкових принців у фантастично гарному збранні, з надзвичайно антонічними манерами, з обличчям про яке приказка говорить:

"Хоч води з нього напийся", — ні, ми маємо на увазі хлопців та чоловіків поряд з жінками, дівчата та жінки мають почуття повненисти та захисту. У його гармонійної поведінки є мужність, чесність, витримка, ніжність та уважність і глибока пошана до дівчат, жінок.

Уважно приглядаючись до деяких юнаків, спочатку можна легко погодитися з дівчиною критикою: "Необтесані колоди, зовсім не вміють обходитися з дівчатами!". Такі правда, іноді доводиться констатувати той факт, що молоді люди не знають найелементарніших правил поведінки. Але зі всією щирістю можна сказати, що по-перше, переважно не їхня вина в тому, подруге, коли деликатно, подругиному пояснити, підказати, звернути увагу на те, що треба зробити в такому, чи іншому випадку, то більшість сприймає щирі поради з охотою, і дуже скоро засвоєно правила поведінки. Віда тільки в тому, що якось так складається життя, що мало залишається часу для знайомлення дітей та молоді з т.зв. правилами поведінки доброго тону, зі всіма тими, нібито дрібницями, які роблять людину приємною і бажаною в товаристві, і про які кажуть, що "Він добре вихований, тактовний чоловік".

Знаємо, що тактовна поведінка — це, перш за все, відчуття міри, яке підказує людині, як і коли, за яких обставин можна зробити або сказати те чи інше. Знаємо, що такт не може бути лише зовнішнім проявом. Нього підказує культура людини, чуйність, уміня підійти так, щоб не образити, не зачепити вразливих місць, постаратися допомогти вийти із скрутного становища. Звичайно, простіше навчитися тактичності — не можна, її набувають не лише під впливом оточуючого середовища і виховання. Тактичність залежить і від характеру людини, але розвивати її можна і треба.

Бездоганною поведінкою буде володіти той, хто дотримуватиметься правил хорошого тону не лише за виключенням обставин, а й у повсякденному житті. Той завжди на

м'ятає про хороші манери, у того вони з часом стають звичкою.

Щоб наші дівчата не журилися і не розчаровувалися у свої мрії, пропонуємо разом допомогти їм якнайскорше зустріти свого лицаря, а це можливо буде тоді, коли старші будуть радити, чи пригадувати, а молоді будуть з адгатию сприймати поради і виконувати їх.

Візьмемо, наприклад, правила поведінки в товаристві на балах, в театрі і т.п. Адже кожний батько, чи мати, чи хтось із близьких, може сказати юнакові, виправдуючи його на баль: „Одлігаче відповидно до нічницького вечора коли зайдеш в залю, то не поспішає до бару, а роздивняє хто є із твоїх знайомих, підійди то до одного, то до другого го, вичливно привітаєш, поговорю, а коли почується танці то не ходи за пляшкою пива по всій залі (картина з натуря!), пам'ятай, що ти прийшов повеселитися, а не пити. Отже вичливно запрошуй дівчину до танцю, перед тим савтай дозволу у старших, з якими дівчина прийшла. Не вибирай собі партнерку сточлих посеред залі і демонстратию по оглядаючи її з голови до ніг. Це непристойно. Вийми руки з кишені, застібачи жакет, підійди до дівчини і легки уклонившись, запрося П. А закінчивши танець, не кидай партнерку посередній залі, а, подякувавши, проводи на місце. Та ні в якому разі не запрошуй до танцю, а ти більше, не танцюй з дівчиною, тримаючи в зубах цигарку

Іде сян на будь-яке прийняття, знову ж хтось із батьків мусить пригадати, що всім, хто опиняться поруч: яким, дівчатам та старшим чоловікам, хлопець мусить допомогти чи то знати, чи то адягнути верхній одяг, мусить пропустити перед собою і притримати дівку, подати хлібця вчасно подати те, що потребує сувеніри при столі. Одиним словом — треба говорити про оті дрібні речі, з яких складається, так званий, етикет чи так звана етика, який, як ми вже зазначували, робить людини приємною в товаристві

(Записання на стор. 3-46)

КОРИСНА ПУБЛІКАЦІЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої).

ра Штогрин дуже рішуче. Він, між іншим каже, що в 1930-их роках у ЗСА і Канаді було мало українців з вищою освітою, але в теперішньому часі українці виявили сильний зріст в цьому аспекті, який сягає багатьох тисяч висококваліфікованих американців і канадців українського походження, які зуміли зберегти свою національну ідентичність і в цій же час своїми здібностями, як інтелектом так і працею, причинилися до достатку Канади і ЗСА. До цього, каже Автор есею, також українці, які своїми професіями сягають від духовних провідників і громадських службовців до спеціалізованих лікарів та інженерів включно. Від письменників і композиторів до законодавців і високих державних урядовців, від артистів — до фільмових зірок; від виховників — до науковців, які причинилися до майже усіх міжпростірних полетів, від футбольних і хокейних гравців — до генералів в армії.

Свій цінний вступ закінчує проф. Штогрин цитатою відомого американського виховника Томаса Карлайла, що „Історія світу це тільки біографія великих людей“.

Після вступу на 3-ох сторінках надруковані „Примітки про засяг і упорядкування довідника“, а відтак на одній сторінці подана транслітерація української абетки. Таблиця скорочень займає десять сторінок. Текст життєписів осіб, що живуть, займає 388 сторінок. На сторінках 387-398 подані життєписи осіб, які в міжчасі померли. На сторінках 399-424 подані за алфавітом імена всіх жертводавців до довідника.

Колі взяти до уваги транслітерацію українських місцевостей, поданих як місце народження, а також часті назви українських установ і організацій, то треба подивитися, що друкарських помилок є так мало. Безперечно, що праця над таким довідником, та ще й першим, є мольбою. Вона в дечому подібна до праці

над біографічними словниками, які деякі європейські країни почали видавати більше як п'ятдесят років тому і досі є лише в половині дороги до закінчення. Мені доводилося писати про видання „Польського Біографічного Словника“, праця над яким почалася в 1935 р., а в 1973 р. було видано чотирнадцять томів, які покривали біографії осіб, прізвища яких починалися літерами від „А“ до „Л“. Швеція почала свій словник в 1918 р., а француз в 1925 р., і досі не сагнули половини абетки. Очевидно, ті біографічні словники є історичного характеру, а наш обіймає осіб, що самі подали свої життєписи, але тут треба зробити друге порівняння. Ті словники видаються державами, які запрягають до праці над ними цілі кадри постійних працівників. За видання нашого Біографічного Довідника взялося мало число науковців, які закінчили свою працю у відносно недовгий час.

Члени Редакційної Колегії в особах: проф. д-ра Дмитра Штогрин з Іллінойського університету, проф. д-ра Юрія Федінського з Іллінойського університету, проф. д-ра Петра Стерча з Дренсел університету, проф. Андрія Григоровича і проф. Юрія Липовського з Торонтського університету і д-ра Романа Вереса з Українського Біографічного Центру в Чикаго, заслуговують на щире признання і подяку від усіх американських і канадських українців за їхній труд, вложені у видання цієї важливої публікації.

На щирі подяку заслуговують усі ті українці, що своїми жертвами уможливили появу Біографічного Довідника. Серед жертводавців на першому місці стоїть відомий наш меценат і фінансир Каленник Лисюк. Він пожертвував 6.000 доларів власних грошей і дві тисячі від Українсько-Американської Фондуції, яку він очолює. Фондуція ім. Тараса Шевченка в Канаді пожертвувала 1.000 доларів. На початку довідника подані імена всіх жертводавців.

УКРАЇНЦІ І ІНШІ ЕТНІЧНІ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ми, учасники конференції відбули зустріч з президентом Фордом в його „овальному біорі“ в Білому Домі. Кожного з учасників особисто представляв Президентів д-р Куропас, подаючи різноманітні і репрезентативні групи. Кожний з учасників мав можливість перекинутися кількома словами з Президентом.

Головний передсідник УН-Союзу Йосип Лисюк підняв Президентів за його заходів у справі звільнення Леоніда Плішча і прохав, щоб у підборі працівників до запланованого консуляту в Києві взято до уваги українців з Америки.

Пополуднева сесія, яка відбулася в конференційній залі Державного Департаменту, була присвячена в цілому окремим питанням з міжнародної політики ЗСА в ширшому контексті глобальних відносин. Сесію відкрив і нею проводив Льюїс Гейнгард, уродженець Естонії, який на вступі заявив, що приїхавши до ЗСА в 1949 році, він був „естонцем, який слабо володів англійською мовою“, а сьогодні він є „американцем, який знає англійську мову“.

Гейнгард, який очолює відділ конференцій і семінарів в Державному Департаменті, представив Джона Райнгарда, асистента секретаря публічних зв'язків, який привітав учасників конференції, заявивши, що їхня приязнь і їхній голос є власне підтвердженням основного принципу американської політичної думки, що „джерелом могутності є різноманітність“.

Ізраїль і арабський світ

Геральд Сондерс, керівник Бюро Розвідки і Досліджень в Державному Департаменті і колишній асистент секретаря в справах Близького Сходу, з'ясував становище уряду ЗСА у проблемі арабсько-ізраїльського конфлікту і його ролі в налагодженні відносин між арабськими країнами та Ізраїлем. Виходячи з основних положень політики ЗСА, тобто шукання шляхів порозуміння, виникнення можливо, навіть мінімальної конфронтації з Советським Союзом, гарантування інтегративності і безпеки Ізраїлю та встановлення бази співпраці з арабськими країнами, які є продуцентами нафти, Г. Сондерс вказав на радикальну зміну в тактичному підході до розв'язки цієї все ще запальної ситуації на Близькому Сході.

„Тоді коли після війни в 1947 році ми старалися знайти одну загальну розв'язку, — сказав Г. Сондерс — після конфлікту в 1973 році ми перейшли до ступеню розв'язування цієї дуже гострої проблеми, в результаті чого представники арабських держав та Ізраїлю сидять за спільним столом і перетрачують, але не воюють“.

У відповідь на низку інших питань, Г. Сондерс вказав на специфічні домовленості, які досягнені за допомогою цієї тактики і які вказують на можливість дальших договорів з тим і постійного відпущення.

Греки і турки

Темперментнішою була дискусія на тему становища ЗСА до проблеми Кіпру і відносин з Туреччиною і Грецією, які з'ясував Вільям Іглтон, керівник Бюро Південно-європейських справ, вказуючи на особливу складну ситуацію з уваги на факт, що Туреччина і Греція є союзниками ЗСА в системі Північно-Атлантичного Пакту (НАТО). В Іглтон заявив, що хоч і Кіпр не є „стратегічно важливим пунктом в глобальній політиці ЗСА“, то в інтересі Америки є якнайшвидше налагодження добрих відносин між Туреччиною і Грецією при збереженні „повної територіальної інтегративності, суверенності і незалежності Кіпру“ та розв'язка проблеми близько 200.000 викорисаних і бездомних утікачів. Не менш важливим моментом в цій загостреній ситуації є започаткування переговорів між представниками турецької і грецької населення Кіпру. У відповідь на часті гострі заваги представників грецької етнічної групи в Америці, які не залишили сумніву щодо незадоволення, а то й обурення з приводу такого становища уряду ЗСА, В. Іглтон вказав на важливість стратегічного положення і становища Туреччини з уваги на СССР.

Гельсінгська декларація

„Гельсінгська декларація є радше політичною заявою доброї волі, а не зобов'язуючим договором“, заявив категорично Артур А. Гарман, асистент секретаря для європейських справ, з'ясувавши основні напрямки політики ЗСА по відношенню до СССР і держав Східної Європи. „Хоча слово „детант“ сьогодні викреслене з нашого політичного словника в світлі запису президента Форда з 1-го березня, 1976 року, концепція цієї політики відпущення, а особливо

визнання конфронтації, лежить в основі наших відносин з Советським Союзом та державами Варшавського Пакту“, — твердив А. Гарман, підкреслюючи, що навіть найменший конфлікт між двома „надпотугами“ міг би привести до катастрофи глобального масштабу. Тому в інтересі ЗСА є шукати шляхи порозуміння в тих випадках, де інтереси ЗСА і Советського Союзу є навіть мінімально співмірні. Визнаючи існування „глибокого ідеологічного конфлікту“ і свідомість нестабільності советського режиму, як і його агресивних згай, А. Гарман сказав, що ЗСА мусять зберегти мілітарний примат і змагати до „миру з позиції сили“, фразою, якою Уряд старастяся частинно задушити „непримирливе і фактично незрозуміле для американців поняття детанту“. Покращання торговельних відносин є ключовим для встановлення бази співпраці в інших ділянках, твердив керівник Державного Департаменту, пригадуючи це раз, що Гельсінгська декларація може послужити форумом для затвердження таких справ, як порушення людських прав в СССР, подання родичів, більш свободна виїмка думок, тощо. У відповідь на питання, А. Гарман виявив добре знання національної проблематики СССР і сучасного руху спротиву в Україні та інших республіках СССР, як рівно майже катастрофальні в його стану економіки, що вказує на „конечність радикальних змін в системі Советського Союзу і наявність її банкрутства“. Зате, коли йдеться про змагання поодиноких народів СССР до волі і незалежності, то А. Гарман виявив незадовільне знання історії, коли він заявив, що Державний Департамент стосує інші критерії до балтійських народів та інші до українського чи білоруського, які буди то „не були незалежними державами“. Однак їхня зростаюча ролі і незалежне право до незалежності є фактором в полі-

тиці ЗСА по відношенню до СССР. Слід відмітити, що під час цілоденної конференції кожний з промовців обмежувався до загальних тверджень, розробляючи поодинокі тези і питання у відповідь на поодинокі запити учасників та підкреслюючи важливість з ними висловлених заваг в оцінці і переорієнтації постулатів внутрішньої і закордонної політики ЗСА.

Заключне слово

М. Куропаса

В заключному слові, д-р М. Куропаса пригадав ще раз, що його завдання є „бути голосом всіх етнічних груп ЗСА в Білому Домі і який ставиться з найбільшою увагою до ваших побажань“. Він подав рівномірний план подібних зустрічей між представниками поодиноких етнічних груп та членами федерального уряду ще в цьому році.

Склад української делегації

В склад української делегації, найчисленнішої серед усіх груп, входили: Йосип Лисюк, інж. Степан Куропаса, проф. Тарас Пшагала, д-р Богдан Футей, проф. д-р Михайло Пал, д-р Володимир Душин, ред. Зенон Сивил, Ярослав Пронько, п-ні Стефанія Вовчок, ред. Ігнат Білинський, інж. Іван Шморган, адв. Михайло Смайль, Степан Скубик і ред. Михайло Панасюк. Під час полудневої перерви до них долучився рівномірний проф. д-р Лев Добрянський, президент УККА.

Після конференції, у вечірніх годинах, відбулося

Сьогоднішній Львів...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

записані у цвинтарній книзі. „На цвинтарі „оборонці Львова“, — пише Черенський, — я не маю змоги побувати, але там був мій співвітчизник подорож, який ствердив, що нема там могил, вони зрівняні з землею, а на цьому місці стирчать якісь зарості і склади старого заліза. Польський характер Личаківського цвинтаря цілком зникає. Залишилися ще деякі назви вулиць, як наприклад, Словацького, Костюшки, Мічківська, Матейки, що нагадують колишні часи, хоч усі вони зруйновані. Немає навіть Личакова, Замарстинова і інших ділянок Львова, а коли запитав про них у нових мешканців, а зокрема молодих, вони відповіли: „а що це таке“? Існують у Львові також дві польські школи, де викладають мовою польською, але учнів польського походження вимирають, а їх місце займають українські учні, які вчать все такі діти польських школах стає чимраз менше, може навіть не з причини винищення, а з практичних мотивів. Незнання української і російської мов замикає перед польською молоддю доступ до університетів і всяких інших

закладів. Слід відмітити, що під час цілоденної конференції кожний з промовців обмежувався до загальних тверджень, розробляючи поодинокі тези і питання у відповідь на поодинокі запити учасників та підкреслюючи важливість з ними висловлених заваг в оцінці і переорієнтації постулатів внутрішньої і закордонної політики ЗСА.

Заключне слово

М. Куропаса

В заключному слові, д-р М. Куропаса пригадав ще раз, що його завдання є „бути голосом всіх етнічних груп ЗСА в Білому Домі і який ставиться з найбільшою увагою до ваших побажань“. Він подав рівномірний план подібних зустрічей між представниками поодиноких етнічних груп та членами федерального уряду ще в цьому році.

Склад української делегації

В склад української делегації, найчисленнішої серед усіх груп, входили: Йосип Лисюк, інж. Степан Куропаса, проф. Тарас Пшагала, д-р Богдан Футей, проф. д-р Михайло Пал, д-р Володимир Душин, ред. Зенон Сивил, Ярослав Пронько, п-ні Стефанія Вовчок, ред. Ігнат Білинський, інж. Іван Шморган, адв. Михайло Смайль, Степан Скубик і ред. Михайло Панасюк. Під час полудневої перерви до них долучився рівномірний проф. д-р Лев Добрянський, президент УККА.

Після конференції, у вечірніх годинах, відбулося

записані у цвинтарній книзі. „На цвинтарі „оборонці Львова“, — пише Черенський, — я не маю змоги побувати, але там був мій співвітчизник подорож, який ствердив, що нема там могил, вони зрівняні з землею, а на цьому місці стирчать якісь зарості і склади старого заліза. Польський характер Личаківського цвинтаря цілком зникає. Залишилися ще деякі назви вулиць, як наприклад, Словацького, Костюшки, Мічківська, Матейки, що нагадують колишні часи, хоч усі вони зруйновані. Немає навіть Личакова, Замарстинова і інших ділянок Львова, а коли запитав про них у нових мешканців, а зокрема молодих, вони відповіли: „а що це таке“? Існують у Львові також дві польські школи, де викладають мовою польською, але учнів польського походження вимирають, а їх місце займають українські учні, які вчать все такі діти польських школах стає чимраз менше, може навіть не з причини винищення, а з практичних мотивів. Незнання української і російської мов замикає перед польською молоддю доступ до університетів і всяких інших

Сьогоднішній Львів...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

записані у цвинтарній книзі. „На цвинтарі „оборонці Львова“, — пише Черенський, — я не маю змоги побувати, але там був мій співвітчизник подорож, який ствердив, що нема там могил, вони зрівняні з землею, а на цьому місці стирчать якісь зарості і склади старого заліза. Польський характер Личаківського цвинтаря цілком зникає. Залишилися ще деякі назви вулиць, як наприклад, Словацького, Костюшки, Мічківська, Матейки, що нагадують колишні часи, хоч усі вони зруйновані. Немає навіть Личакова, Замарстинова і інших ділянок Львова, а коли запитав про них у нових мешканців, а зокрема молодих, вони відповіли: „а що це таке“? Існують у Львові також дві польські школи, де викладають мовою польською, але учнів польського походження вимирають, а їх місце займають українські учні, які вчать все такі діти польських школах стає чимраз менше, може навіть не з причини винищення, а з практичних мотивів. Незнання української і російської мов замикає перед польською молоддю доступ до університетів і всяких інших

Гельсінгська декларація

„Гельсінгська декларація є радше політичною заявою доброї волі, а не зобов'язуючим договором“, заявив категорично Артур А. Гарман, асистент секретаря для європейських справ, з'ясувавши основні напрямки політики ЗСА по відношенню до СССР і держав Східної Європи. „Хоча слово „детант“ сьогодні викреслене з нашого політичного словника в світлі запису президента Форда з 1-го березня, 1976 року, концепція цієї політики відпущення, а особливо

Гельсінгська декларація

„Гельсінгська декларація є радше політичною заявою доброї волі, а не зобов'язуючим договором“, заявив категорично Артур А. Гарман, асистент секретаря для європейських справ, з'ясувавши основні напрямки політики ЗСА по відношенню до СССР і держав Східної Європи. „Хоча слово „детант“ сьогодні викреслене з нашого політичного словника в світлі запису президента Форда з 1-го березня, 1976 року, концепція цієї політики відпущення, а особливо

Гельсінгська декларація

„Гельсінгська декларація є радше політичною заявою доброї волі, а не зобов'язуючим договором“, заявив категорично Артур А. Гарман, асистент секретаря для європейських справ, з'ясувавши основні напрямки політики ЗСА по відношенню до СССР і держав Східної Європи. „Хоча слово „детант“ сьогодні викреслене з нашого політичного словника в світлі запису президента Форда з 1-го березня, 1976 року, концепція цієї політики відпущення, а особливо

Гельсінгська декларація

(Закінчення зі стор. 2-ої).

Гельсінгська декларація

(Всі ці правила вже не тільки старі, а й старезні, і звичайно, ми не претендуємо на їх авторство).

Коли старші будуть наполегливо повторювати всі ці правила, та при тому будуть втлумачувати, що обов'язком людини є скрізь і завжди охороняти жидів від усього неприємного, злого та небезпечного, то юнаки згодом привчаться триматися з гідністю, причаються бути уважними до інших і, на радість батькам і собі, їх будуть називати добре вихованими людьми. А коли такий юнак заручиться, то вже не буде великої проблеми навчити його так поводитися, щоб будучи дружиною, а пізніше мамою дітей його, змогла пережити радість від уважного і коректного відношення, щоб гідна поведінка, наведеного зародила непокитну віру в те, що буде на його спертися йдучи життєвою дорогою, а виявлена ніжність і щира увага, переконає в тому, що людина — це не тільки мрія, а що вони існують! І тоді залишаться побачати, щоб син був лицарем і в подружньому житті!

На закінчення звертаємося до вас юнаки — козаки, і до вас, старші козарюги, доведеться дітям — веселячкам і молодим-горлячкам, що в українській спільній ліриці існують не тільки в мріях дівочих, а що їх можна зустріти на кожному кроці!

ЯК У МОСКВІ „ЛЮБЛЯТЬ“ УКРАЇНЦІВ

(Закінчення зі стор. 2-ої).

своїм повним самостійним життям. Москва намагається ховати ці вияви в братніх могилах під „парками відпочинку“, по казках КГБ, по тюрмах, концтаборах, по психіатричних лікарнях — проте ці вияви вириваються-виринають знову на поверхню і домагаються свого...

... На грищах і аренах життя йде у всіх ділянках змаг на життя і смерть між затопленою українською нацією і її московсько-большевицькими затоплювачами.

Чужинецький спостерігач бачить мало з цієї бори, бо для нього затоплювачі мають невинне виснення: мовляв, селяни — „кулаки“ — куркулі, тому їх космополітична Москва недолюблює...

Якби так незрячі спостерігачі знали, як виглядає московський „космополітизм“. Цим незрячим обсерваторам вигукни: „Шлактор, дайшо сребро!“, чи „Динамо — Кієф“, дайшо золото! — виснажаться, як чисто — спортивні амбіції клубових симпатиків. Але чим чужинецьким звтвдцям нічого не кажеться про те, що в той самий час затоплювачі категорично вимагають від усіх українців останньої, найбільшої данини: Кулак, дайшо таланти свої, свої чемпіонські і столичні амбіції! Дайшо свою культуру, мову, історію — дайшо душу свою!...

... Коли Динамо — Кієв повернулося з Західної Європи із славною перемогою, у рідному місті Кієві їх зустріли транспаранти в російській мові: Кієв привітствує своїх побідителів!... А російський чемпіон підписування таттарів — Василь Алексєєв, який, у час недуги Жаботинського, вручав золоту медаль всіх ваг на мюнхенській Олімпіаді 1972-го року, недодають (як писала „Клівленд Пресс“) заявив американському кореспонденту:

„Я став важкохворим, під впливом історії Росії. Мені не давала спати слава тих руських силачів — героїв, як Добрина, Муромець, Альоша (очевидно, Олексій — прим. О. Г.) Попович і інші... Ось вам „русские герои“, ось вам „русская история“! При тому, про якусь незнану справ тут мови бути не може, — Василь Алексєєв по званню інженера... А тому не питаєте його, як то в історію Росії залучали ці українські герої били, пекли, та де тоді українсь-

Сьогоднішній Львів...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

записані у цвинтарній книзі. „На цвинтарі „оборонці Львова“, — пише Черенський, — я не маю змоги побувати, але там був мій співвітчизник подорож, який ствердив, що нема там могил, вони зрівняні з землею, а на цьому місці стирчать якісь зарості і склади старого заліза. Польський характер Личаківського цвинтаря цілком зникає. Залишилися ще деякі назви вулиць, як наприклад, Словацького, Костюшки, Мічківська, Матейки, що нагадують колишні часи, хоч усі вони зруйновані. Немає навіть Личакова, Замарстинова і інших ділянок Львова, а коли запитав про них у нових мешканців, а зокрема молодих, вони відповіли: „а що це таке“? Існують у Львові також дві польські школи, де викладають мовою польською, але учнів польського походження вимирають, а їх місце займають українські учні, які вчать все такі діти польських школах стає чимраз менше, може навіть не з причини винищення, а з практичних мотивів. Незнання української і російської мов замикає перед польською молоддю доступ до університетів і всяких інших

Гельсінгська декларація

„Гельсінгська декларація є радше політичною заявою доброї волі, а не зобов'язуючим договором“, заявив категорично Артур А. Гарман, асистент секретаря для європейських справ, з'ясувавши основні напрямки політики ЗСА по відношенню до СССР і держав Східної Європи. „Хоча слово „детант“ сьогодні викреслене з нашого політичного словника в світлі запису президента Форда з 1-го березня, 1976 року, концепція цієї політики відпущення, а особливо

Гельсінгська декларація

„Гельсінгська декларація є радше політичною заявою доброї волі, а не зобов'язуючим договором“, заявив категорично Артур А. Гарман, асистент секретаря для європейських справ, з'ясувавши основні напрямки політики ЗСА по відношенню до СССР і держав Східної Європи. „Хоча слово „детант“ сьогодні викреслене з нашого політичного словника в світлі запису президента Форда з 1-го березня, 1976 року, концепція цієї політики відпущення, а особливо

Гельсінгська декларація

„Гельсінгська декларація є радше політичною заявою доброї волі, а не зобов'язуючим договором“, заявив категорично Артур А. Гарман, асистент секретаря для європейських справ, з'ясувавши основні напрямки політики ЗСА по відношенню до СССР і держав Східної Європи. „Хоча слово „детант“ сьогодні викреслене з нашого політичного словника в світлі запису президента Форда з 1-го березня, 1976 року, концепція цієї політики відпущення, а особливо

Гельсінгська декларація

(Закінчення зі стор. 2-ої).

Гельсінгська декларація

(Всі ці правила вже не тільки старі, а й старезні, і звичайно, ми не претендуємо на їх авторство).

Коли старші будуть наполегливо повторювати всі ці правила, та при тому будуть втлумачувати, що обов'язком людини є скрізь і завжди охороняти жидів від усього неприємного, злого та небезпечного, то юнаки згодом привчаться триматися з гідністю, причаються бути уважними до інших і, на радість батькам і собі, їх будуть називати добре вихованими людьми. А коли такий юнак заручиться, то вже не буде великої проблеми навчити його так поводитися, щоб будучи дружиною, а пізніше мамою дітей його, змогла пережити радість від уважного і коректного відношення, щоб гідна поведінка, наведеного зародила непокитну віру в те, що буде на його спертися йдучи життєвою дорогою, а виявлена ніжність і щира увага, переконає в тому, що людина — це не тільки мрія, а що вони існують! І тоді залишаться побачати, щоб син був лицарем і в подружньому житті!

На закінчення звертаємося до вас юнаки — козаки, і до вас, старші козарюги, доведеться дітям — веселячкам і молодим-горлячкам, що в українській спільній ліриці існують не тільки в мріях дівочих, а що їх можна зустріти на кожному кроці!

ЯК У МОСКВІ „ЛЮБЛЯТЬ“ УКРАЇНЦІВ

(Закінчення зі стор. 2-ої).

своїм повним самостійним життям. Москва намагається ховати ці вияви в братніх могилах під „парками відпочинку“, по казках КГБ, по тюрмах, концтаборах, по психіатричних лікарнях — проте ці вияви вириваються-виринають знову на поверхню і домагаються свого...

... На грищах і аренах життя йде у всіх ділянках змаг на життя і смерть між затопленою українською нацією і її московсько-большевицькими затоплювачами.

Чужинецький спостерігач бачить мало з цієї бори, бо для нього затоплювачі мають невинне виснення: мовляв, селяни — „кулаки“ — куркулі, тому їх космополітична Москва недолюблює...

Якби так незрячі спостерігачі знали, як виглядає московський „космополітизм“. Цим незрячим обсерваторам вигукни: „Шлактор, дайшо сребро!“, чи „Динамо — Кієф“, дайшо золото! — виснажаться, як чисто — спортивні амбіції клубових симпатиків. Але чим чужинецьким звтвдцям нічого не кажеться про те, що в той самий час затоплювачі категорично вимагають від усіх українців останньої, найбільшої данини: Кулак, дайшо таланти свої, свої чемпіонські і столичні амбіції! Дайшо свою культуру, мову, історію — дайшо душу свою!...

... Коли Динамо — Кієв повернулося з Західної Європи із славною перемогою, у рідному місті Кієві їх зустріли транспаранти в російській мові: Кієв привітствує своїх побідителів!... А російський чемпіон підписування таттарів — Василь Алексєєв, який, у час недуги Жаботинського, вручав золоту медаль всіх ваг на мюнхенській Олімпіаді 1972-го року, недодають (як писала „Клівленд Пресс“) заявив американському кореспонденту:

„Я став важкохворим, під впливом історії Росії. Мені не давала спати слава тих руських силачів — героїв, як Добрина, Муромець, Альоша (очевидно, Олексій — прим. О. Г.) Попович і інші... Ось вам „русские герои“, ось вам „русская история“! При тому, про якусь незнану справ тут мови бути не може, — Василь Алексєєв по званню інженера... А тому не питаєте його, як то в історію Росії залучали ці українські герої били, пекли, та де тоді українсь-

Сьогоднішній Львів...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

записані у цвинтарній книзі. „На цвинтарі „оборонці Львова“, — пише Черенський, — я не маю змоги побувати, але там був мій співвітчизник подорож, який ствердив, що нема там могил, вони зрівняні з землею, а на цьому місці стирчать якісь зарості і склади старого заліза. Польський характер Личаківського цвинтаря цілком зникає. Залишилися ще деякі назви вулиць, як наприклад, Словацького, Костюшки, Мічківська, Матейки, що нагадують колишні часи, хоч усі вони зруйновані. Немає навіть Личакова, Замарстинова і інших ділянок Львова, а коли запитав про них у нових мешканців, а зокрема молодих, вони відповіли: „а що це таке“? Існують у Львові також дві польські школи, де викладають мовою польською, але учнів польського походження вимирають, а їх місце займають українські учні, які вчать все такі діти польських школах стає чимраз менше, може навіть не з причини винищення, а з практичних мотивів. Незнання української і російської мов замикає перед польською

